

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

13 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Plămădeală Ghenadie, Țurcan Anatolie,
Cobzac Elena, Bejenaru Iurie

Judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către partea vătămată și civilă *Moraru Svetlana*, și de către inculpatul *Moraru Ion*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2021, în cauza penală de învinuire a lui

Moraru Ion xxxxx, născut la xxxxx,

în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2), lit. a) Cod penal.

Termenii de examinare:

prima instanță: 20.02.2019 – 22.05.2020;
instanța de apel: 17.06.2020 – 17.11.2020;
instanța de recurs: 20.01.2021 – 15.03.2021;
instanța de apel: 28.04.2021 - 22.09.2021;
instanța de recurs: 19.01.2022 – 13.06.2022.

Asupra recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 22 mai 2020, *Moraru Ion* a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 201¹ alin. (2), lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de **3** (trei) ani, cu executarea acesteia în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii stabilite inculpatului *Moraru Ion* a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de **2** (doi) ani.

În temeiul art. 90 alin. (6), lit. a) Cod penal, inculpatul *Moraru Ion* a fost obligat să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent.

S-a aplicat față de *Moraru Ion*, măsura preventivă – obligarea de a nu părăsi țara, până la rămânerea definitivă a sentinței.

Moraru Ion a fost obligat de a participa la un curs de reabilitare psihologică din cadrul "Centrul de Asistență și Consiliere pentru Agresorii Familiali" cu sediul or. Drochia, str. Nicolae Testemițanu 4, bl.B.

S-a încasat din contul lui *Moraru Ion* în beneficiul *Statului* cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei judiciare în mărime de **256** (două sute cincizeci și șase) lei.

A fost admisă parțial acțiunea civilă depusă de către partea vătămată Moraru Svetlana împotriva lui Moraru Ion privind recuperarea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

S-a încasat de la *Moraru Ion* în beneficiul *Svetlanei Moraru* suma de **2 000** (două mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin infracțiune.

S-a admis în principiu acțiunea civilă depusă de către partea vătămată Moraru Svetlana privind repararea de către Moraru Ion a prejudiciului material cauzat prin infracțiune, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

1.1. Pentru a pronunța sentința adoptată, prima instanță, *in fapt*, a reținut că Moraru Ion, având scopul aplicării violenței în familie, la 16 decembrie 2018, aproximativ în jurul orelor 17:00 a intrat în incinta magazinului SRL "Vio-Victo", situat în orașul Drochia, pe strada 31 august 33, a inițiat un conflict cu fosta soție, Moraru Natalia, a lovit-o cu pumnii și picioarele în regiunea capului, a tras-o de păr și a îmbrâncit-o, cauzându-i echimoze sub ambii ochi, scurgere de sânge în sclera ochiului stâng, plagă contuză a părții pielose a capului, care se califică ca vătămare corporală ușoară.

Ulterior, în incinta magazinului a intrat Moraru Svetlana pentru care, Moraru Ion este fratele soțului ei, a inițiat un conflict cu Moraru Svetlana și a lovit-o pe ultima cu pumnul în nas și cu pumnii pe diferite părți ale corpului, cauzându-i echimoze sub ambii ochi, scurgere de sânge în sclera ochiului drept, plagă contuză a mandibulei pe stânga, edeme ale părții pielose a capului, buzei de sus, cotului mâinii stângi, nasului, scurgere de sânge în mucoasa buzei de sus, care se califică ca vătămare corporală ușoară, după care a deteriorat vesela din magazin.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, *in drept*, acțiunile inculpatului *Moraru Ion* au fost încadrate juridic în baza art. 201¹ alin. (2), lit. a) Cod penal, după indicii calificativi – "violența în familie, adică *acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința a doi membri ai familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății*".

2. Nefiind de acord cu sentința nominalizată împotriva acesteia a declarat apel partea vătămată *Moraru Svetlana*, care a solicitat casarea parțială a sentinței în latura civilă și latura aplicării pedepsei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, în această parte, prin care în privința lui Moraru Ion să fie excluse prevederile art. 90 Cod penal, majorarea cuantumului prejudiciului moral de la 2000 de lei, până la 100 000 lei și încasarea prejudiciului material în sumă de 6959 lei și costul bunurilor deteriorate din magazin în mărime de 2090 lei.

În motivarea cererii de apel a invocat că prima instanță nu a luat în considerare că infracțiunea incriminată inculpatului face parte din categoria infracțiunilor grave și este comisă cu intenție, că atât în cadrul urmăririi penale, cât și în cadrul examinării cauzei penale în instanța de judecată inculpatul nu a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii imputate, nu se căiește sincer de cele săvârșite, anterior a mai fost tras la răspundere penală, iar în acest context aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în privința acestuia este neîntemeiată. La fel, a remarcat că prin acțiunile inculpatului i-a fost cauzat prejudiciu moral, în urma vătămarilor corporale primite a suportat dureri fizice și psihice, a pierdut echilibrul emoțional și sufletesc, iar prima instanță neîntemeiat a apreciat prejudiciul moral și a refuzat încasarea prejudiciului material cauzat de către inculpat.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 noiembrie 2020, apelul declarat a fost respins, ca fiind nefondat și menținută sentința fără modificări.

3.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, instanța de fond, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a verificat complet sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, care se confirmă prin probele acumulate pe dosar, cercetate în instanța de fond și de apel, acțiunile inculpatului fiind corect calificate de către instanța de fond în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente, soldate cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății, săvârșite asupra a doi membri ai familiei.

Cu referire la pedeapsa aplicată de instanța de fond, instanța de apel ținând cont de prevederile art. art. 61, 75 Cod penal, a conchis că instanța de fond a ținut cont de scopul pedepsei penale întru restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni; de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, ce țin de gravitatea faptei penale, care în temeiul art. 16 alin. (4) Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave, atentează la integritatea corporală, sănătatea și integritatea fizică sau psihică a persoanei, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, persoana inculpatului, care anterior a mai fost condamnat, însă antecedentele penale sunt stinse (f. d. 65 vol. I), a recunoscut parțial vina, la locul de trai se caracterizează pozitiv (f. d. 64 vol. I), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f.d. 73-74 vol. I), atitudinea societății față de pedeapsa penală ce urmează a fi stabilită inculpatului pentru faptele săvârșite, corect stabilindu-i inculpatului pedeapsa închisorii în limitele articolului incriminat, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, neexistând temei de a considera pedeapsa stabilită inculpatului Moraru Ion ca fiind una blândă, iar argumentele aduse în apel de către partea vătămată Moraru Svetlana în circumstanțele constatate pe caz nu pot servi drept temei pentru agravarea pedepsei inculpatului.

Totodată instanța de apel a respins argumentele aduse în apelul părții vătămate privind neexaminarea corectă de către prima instanță a acțiunii civile, menționând că instanța de fond just a ajuns la concluzia de a admite parțial acțiunea civilă în latura prejudiciului moral în quantum de 2 000 lei, ținând cont de toate circumstanțele cauzei și de faptul că partea vătămată Moraru Svetlana în urma infracțiunii a suferit un anumit stres, însă suma solicitată de ultima cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 100 000 lei este una exagerată.

La fel, citând prevederile art. art. 61 alin. (1), 387 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis ca fiind necesar de a respinge și cerința adusă în apelul părții vătămate privind admiterea acțiunii civile în latura prejudiciului material din motivul că există necesitatea concretizării quantumului prejudiciului material solicitat de către partea vătămată Moraru Svetlana și, respectiv, asupra lui urmează să se expună instanța în ordinea procedurii civile. Or, nici în ședința instanței de fond, nici în ședința instanței de apel partea vătămată Moraru Svetlana nu a prezentat probe pertinente privind quantumul prejudiciului material cauzat ei prin infracțiunea comisă de Moraru Ion.

La materialele cauzei sunt anexate bonuri de plată, unele din care nu sunt lizibile (f.d. 195, vol.1), altele sunt datate cu 22.02.2017 și 15.12.2018, pe când infracțiunea a fost comisă la 16.12.2018, iar în acțiunea civilă (f. d. 190, vol. 1) partea vătămată nici nu a indicat ce cheltuieli confirmă bonurile de plată menționate.

De asemenea, la materialele cauzei este anexată adeverința pentru primirea biletului de tratament pe numele lui Moraru Svetlana, unde este indicat că ea suferă de bronșită cronică, starea după comoție cerebrală, pe când conform Raportului de expertiză judiciară nr. 201818P0522 din 17 decembrie 2018, pe corpul lui Moraru Svetlana xxxxx au fost depistate leziuni corporale în formă de echimoze sub ambii ochi, scurgere de sânge din sclera ochiului drept, plagă contuză a mandibulei pe stânga, epidemele părții pielose a capului, buzei de sus, cotului mâinii stângi, nasului, scurgerea de sânge în mucoasa buzei de sus, și nu este stabilită legătura cauzală între leziunile corporale cauzate lui Moraru Svetlana și tratamentul la stațiunea balneară.

Mai mult ca atât, în acțiunea civilă se menționează că, drept consecințe a acțiunilor lui Moraru Ion au fost deteriorate bunuri din magazin în sumă de 2 090 lei, nefiind prezentate în acest sens careva probe. Astfel, instanța de apel a indicat că partea vătămată și civilă Moraru Svetlana nu este lipsită de posibilitatea de a solicita recuperarea prejudiciului material cauzat prin infracțiunea săvârșită de către Moraru Ion prin înaintarea unei acțiuni civile în instanța judiciară la locul de trai în ordinea procedurii civile.

4. Temeinicia și legalitatea deciziei instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către avocatul *Grigore Postovanu* în interesele părții vătămate Moraru Svetlana, care a solicitat casarea parțială a hotărârilor în latura civilă, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, în această latură potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă.

În motivarea recursului au fost punctate următoarele argumente:

- instanțele inferioare practic nici nu s-au referit în motivarea lor la acțiunea civilă și nu au luat în calcul că în urma leziunilor multiple provocate de inculpat, i-a cauzat suferințe grave, că violența s-a produs într-un loc public;

- aprecierea prejudiciului moral se face în raport cu criteriile de mai sus, precum ar fi miza pentru reclamant, comportamentul părților, buna/reaua credință, durata neexecutării etc. Se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității și suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețele similare. Sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces și excluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate;

- din circumstanțele cauzei nu poate fi elucidat nici un principiu de satisfacție, instanța a omis de a examina prin prisma celor comise de inculpat/intimat, iar prejudiciul moral de 2 000 lei nu poate fi echitabil vis-à-vis de suferințele, retrăirile și anxietatea care i-a fost creată recurentei;

- prejudiciul material a fost probat cert și pertinent, ceea ce urma a fi reținut de instanța de apel;

- inculpatul nu a venit cu vreun contraargument față de pretențiile bănești înaintate de recurentă, iar instanțele practic din oficiu au luat o poziție părtinitoare de apărare a inculpatului.

5. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 15 martie 2021, recursul declarat a fost admis, cu casarea parțială a deciziei contestate, în latura civilă, în partea stabilirii prejudiciului moral, cu dispunerea rejudecării cauzei, în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, celelalte dispoziții ale deciziei au fost menținute fără modificări.

5.1. Pentru a se pronunța în sensul dat, instanța de recurs a relevat că instanțele inferioare stabilind circumstanțele că pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, trebuia amânată judecarea cauzei, corect au dispus admiterea, în principiu, a acțiunii civile privind încasarea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Totodată, s-a constatat că instanța de apel, la emiterea deciziei în privința inculpatului Moraru Ion, nu a respectat prevederile legale întru adoptarea unei soluții întemeiate în latura civilă și anume în partea ce ține de stabilirea cuantumului prejudiciului moral, menținând sentința instanței de fond prin care s-a dispus încasarea din contul inculpatului Moraru Ion în beneficiul părții vătămate Moraru Svetlana, prejudiciul moral în sumă de 2 000 lei, or conform acțiunii civile, partea vătămată a solicitat încasarea prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei.

În acest context, instanța de recurs a considerat că soluția instanței de apel este argumentată insuficient, deoarece aceasta și-a motivat soluția privind încasarea în beneficiul părții vătămate a pagubei morale în sumă de 2 000 lei, considerând că este una echitabilă vizavi de suferințele psihice suportate, doar prin faptul că suma solicitată de partea vătămată este una neîntemeiată și exagerată, fără a argumenta micșorarea cuantumului și fără a ține cont de faptul că cuantumul despăgubirilor stabilit, rezultă din necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit și să aibă un caracter compensatoriu, ținând totodată cont și de cuantumul prejudiciilor stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauzele similare, examinate în privința Republicii Moldova.

6. Prin decizia Colegiul penal Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2021 apelul declarat de partea vătămată Moraru Svetlana a fost admis, cu casarea parțială a sentinței, în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează.

A fost admisă parțial acțiunea civilă, cu dispunerea dispunerea încasării din contul inculpatului *Moraru Ion* în beneficiul părții vătămate *Moraru Svetlana*, a prejudiciului moral în sumă de **10 000** (zece mii) lei.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute fără modificări.

6.1. Pentru a motiva decizia adoptată, instanța de apel a făcut uz de reglementările art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, potrivit cărora *la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.*

Conform art.1422 alin. (1), (2) Cod civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la*

reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Totodată, art. 1423 alin. (1),(2) Cod civil, stipulează că *mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.*

Raportând normele legale vizate la caz, instanța de apel, ținând cont de caracterul și gravitatea suferințelor fizice și psihice cauzate, de faptul că partea vătămată a devenit victima unei violențe nejustificate din partea inculpatului Moraru Ion, finul de cununie a ei, fiindu-i dereglată sănătatea pe o perioadă de timp, astfel că, în urma acțiunilor inculpatului conform raportului de expertiză medico-legală, acesteia i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare, deci, i-au fost provocate dureri fizice, precum și suferințe psihice în legătură cu vătămarile corporale cauzate, de gradul de vinovăție a inculpatului, de faptul că violența a fost aplicată în loc public, a considerat că suma de 2 000 lei încasată de instanța de fond ca fiind una insuficientă, urmând a încasa cu titlu de prejudiciu moral suma de 10 000 lei. Suma dată reprezintă un raport proporțional cu faptele comise, care va compensa consecințele negative ale prejudiciului suportat de Moraru Svetlana, pe când suma solicitată de către ultima în mărime de 100 000 lei, a fost apreciată ca fiind una excesivă în lumina jurisprudenței Republicii Moldova, totodată, însăși condamnarea inculpatului în sine, constituind o satisfacție morală pentru partea vătămată.

7. Legalitatea și temeinicia deciziei instanței de apel este contestată cu recurs ordinar de către:

7.1. Partea vătămată și civilă *Moraru Svetlana*, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1), pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei, rejudecare cauzei în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral acțiunea civilă, cu dispunerea încasării din contul inculpatului prejudiciu moral în mărime de 100 000 lei.

În motivarea recursului se susține că instanța de apel nu a apreciat la justa valoare suferințele psihice manifestate prin acțiunile violente ale inculpatului. Pe lângă aceasta, infracțiunea s-a consumat în loc public, unde au fost prezente mai multe persoane, inculpatul având un comportament indecent s-a repezit și a început fără un motiv anume să lovească violent două femei, care nu puteau opune rezistență violenței survenite din partea lui Moraru Ion. Afirmă că în urma loviturilor cauzate la nivelul feței, recurenta întâmpină dificultăți respiratorii, care au legătură directă cu acțiunile inculpatului, întrucât anterior, nu avea asemenea dereglări de sănătate. În urma acțiunilor inculpatului a fost nevoită să primească numeroase tratamente, or temperamentul brutal și acțiunile ieșite din comun ale inculpatului i-au provocat un șoc și o stare de anxietate, care persistă până în prezent. Mai mult, acesta nu și-a cerut scuze pentru faptele comise, dar i-a aruncat replica „Puțin ai primit!”.

În acest sens, consideră că instanța de apel greșit a stabilit cuantumul prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei, acesta urmând a fi evaluat la suma

de 100 000 lei, ceea ce în opinia părții vătămate constituie un prejudiciu moral proporțional suferințelor suportate.

7.2. Inculpatul Moraru Ion, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1), pct. 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței. În argumentarea recursului, inculpatul susține că instanța de apel, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei, nu a luat în considerare că în timpul conflictului acestuia la fel i-au fost cauzate leziuni corporale, care se califică drept vătămare corporală ușoară, fiind anexat la materialele dosarului raportul de expertiză medico-legală, prin care se confirmă acest fapt.

La fel, se menționează că suma stabilită de către instanța de apel cu titlu de prejudiciu moral este una exorbitantă, și că inculpatul nu va fi în stare să o achite reieșind din situația materială a acestuia.

7.3 La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință *procurorul*, care pledează pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. Judecând recursurile ordinare în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit constată că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile din următoarele considerente.

Conform art. 435 alin. (1), pct. 1) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, judecând recursul, îl respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.*

Potrivit prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, *judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.*

În conformitate cu dispoziția art. 435 alin. (1), pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să-l respingă, ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, atunci când se constată că recursul este nefondat, iar hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Lecturând cererile de recurs ordinar, se atestă că recurenții invocă ca fiind incidente temeiurile de recurs prevăzute la art. 427 alin. (1), pct. 6), 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței sau atunci când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiurile invocate de recurenți nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, or, în esență, atât inculpatul, cât și partea vătămată, contestă cuantumul prejudiciului moral stabilit de instanța ierarhic inferioară, care se consideră a fi nejustificat și greșit stabilit.

Însă, așa cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal reține că instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu prevederile art. 417 alin. (1), pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la admiterea apelului declarat de către partea vătămată Moraru Svetlana, prin admiterea parțială a acțiunii civile, în partea încasării prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

În corespundere cu prescripțiile legale prevăzute la art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, la evaluarea despăgubirilor morale, instanța de judecată ia în considerare următoarele: suferințele fizice ale victimei; prejudiciul agrement sau estetic; pierderea speranței în viață; pierderea onoarei prin defăimare; suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc. Prevederea precitată comportă conotații orientative, care ar ajuta la îngustarea numărului de metode de determinare a valorii reale a prejudiciului, însă nu delimitează în mod exhaustiv marja de apreciere a instanței de judecată asupra cuantumului daunei morale.

În acest sens, instanța de recurs relevă că, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanei responsabile potrivit legii civile, pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale. Prejudiciul solicitat de partea civilă prin intermediul acțiunii avansate în fața instanței împotriva inculpatului, trebuie să reprezinte o consecință directă a infracțiunii comise, atât în cazul pretinderii recuperării prejudiciului material, cât și a celui moral.

În conformitate cu art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Potrivit art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacere persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă, ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei.

Din sensul legal al normelor precitate mai sus desprindem ideea că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În alți termeni, scopul acordării daunelor morale constă în realizarea, în primul rând, a unei satisfacții morale pentru suferințe de același ordin, dar nu a unei satisfacții patrimoniale.

Cu toate acestea, despăgubirea bănească acordată pentru repararea unui prejudiciu nepatrimonial fiind, prin însăși destinația ei – aceea de a ușura situația persoanei lezate, de a-i acorda o satisfacție, o categorie juridică cu caracter special, nu poate fi refuzată, din cauza imposibilității, cu totul firești, de stabilire a unei concordanțe valorice exacte între cuantumul său și gravitatea prejudiciului la a cărui reparare este destinată să contribuie.

Repararea daunelor morale este și trebuie să fie înțeleasă într-un sens mai larg, nu atât ca o compensare materială, care fizic nici nu este posibilă, ci ca un complex de măsuri nepatrimoniale, al căror scop este în funcție de particularitățile fiecărui caz în parte, să ofere victimei o anumită satisfacție sau ușurare, pentru suferințele îndurate.

În acest context, Colegiul penal lărgit este solidar cu mărimea prejudiciului moral stabilit de către instanța de apel, or suma de 2 000 lei stabilită de prima instanță, cu titlu de prejudiciu moral, nu poate fi suficientă pentru a repara acele suferințe fizice și psihice suportate de către partea vătămată Moraru Svetlana, pe când suma de 100 000 lei, solicitată de către ultima, constituie o sumă exagerată, care ar putea depăși marja de apreciere a suferințelor cauzate părții vătămate, înclinând balanța spre o îmbogățire fără just temei.

Pe cale de consecință, Colegiul penal conchide că, instanța de apel justificat a stabilit un quantum de 10 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral, iar criticile recurențelor invocate în acest sens, nu constituie temei de a interveni în soluția adoptată de instanța ierarhic inferioară, de aceea recursurile urmează a fi respinse ca inadmisibile.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1), pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

D E C I D E :

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către partea vătămată și civilă *Moraru Svetlana*, și de către inculpatul *Moraru Ion*, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui **Moraru Ion xxxxx**.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 14 iulie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Plămădeală Ghenadie

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Bejenaru Iurie